

NORSK:

For å lære, må barn ha mat i magen

Vi bekjemper sult

«Antall sultne i dag er verdens største skandale. (...) Planeten har nok mat til alle, men viljen til rettferdig fordeling mangler» (Pave Frans til FAO, 2014 og 2015,)

Å utrydde sult og feilernæring er Caritas Norges hovedmål. Vi er inspirert av Pave Frans sitt engasjement for fattigdom og matsikkerhet.

Rundt 800 millioner mennesker sulter i verden (FAO). I tillegg er et økende antall mennesker feilernært fordi de ikke har råd eller tilgang til nok næringsrik mat. Årsaken til at folk sulter er ikke nødvendigvis mangel på mat i seg selv, men henger sammen med fattigdomsproblematikk og fordelingsstrukturer. 70% av verdens fattige er avhengig av landbruk for inntekt og arbeid (Verdensbanken). Vi mener at en stor del av løsningen finnes i en økt satsning på klimasmart jordbruk for småskalabønder.

***Matsikkerhet** betyr å ha tilgang til nok mat, trygg mat og næringsrik mat, for å kunne leve et aktivt og sunt liv hele året (FN). Retten til mat er nedfelt i FN Verdenserklæring om menneskerettighetene art. 25. Gjennom FNs bærekraftighetsmål har alle stater forpliktet seg til å utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk innen 2030.*

Konsekvenser av sult

Sult er en av de største kildene til sykdom, og påvirker både menneskers fysiske og psykiske tilstand og utfoldelse. Barn som sulter i løpet av de to første leveårene får ofte skader som hemmer deres utvikling livet ut. Av disse grunnene **regnes sult og feilernæring som den største helsetrusselen på verdensbasis** – større enn HIV/AIDS, malaria og tuberkulose til sammen.

Barn som sulter har problemer med å følge med på skolen. Sult gjør arbeidsstyrken mindre produktiv fordi søken etter mat overskygger alt annet. Sult kan også bidra til å øke spenningene i et samfunn og utløse kriger og konflikt.

Visste du at?

- 98 prosent av mennesker som sulter bor i utviklingsland
- 45 prosent av alle dødsfall blant barn under fem år er sultrelatert
- 33 prosent av alle verdens barn har kognitive funksjonshemminger på grunn av sult
- 60 prosent av de som sulter i verden er kvinner
- Det store flertallet av de 800 millionene som sulter i verden i dag selv er matprodusenter

Kilde: (WFP/FAO)

Årsaker til sult

Fattigdom

Flertallet av de som sulter selv er matprodusenter, noe som fremstår som et paradoks. Årsaken er at fattige bønder med små åkerlapper i utviklingsland mangler gode såfrø, redskaper, vanningsanlegg og tilgang til kreditt for å kunne drive effektivt jordbruk. Mange

fattige bønder får heller ikke den utdannelsen og veiledningen de trenger. Dårlig infrastruktur samt manglende muligheter for transport, lagring og foredling av avlingene gjør det i tillegg vanskelig for bønder som produserer med overskudd å få solgt varene sine på markedet og skape seg en inntekt.

Klimaendringene

FN spår at verdens matproduksjon kan bli redusert med så mye som 25 prosent innen 2050 på grunn av klimaendringer. For en småbonde som er totalt avhengig av naturen og været er dette katastrofalt. Med befolkningsvekst har presset økt på verdens skoger og landjord.

Avskoging, forurensning og lite bærekraftige dyrkingsmetoder bidrar til at matjorda utarmes og gjør bønder mange steder ute av stand til å øke produksjonen. Mer enn 80 prosent av verdens mest matusikre mennesker lever i land som er spesielt utsatt for naturkatastrofer. Værfenomenet El Niño har ført til tørke, flom og ekstremvær mange steder i 2015 og 2016. Rundt 60 millioner mennesker er i dag truet av sult som en direkte følge av El Niño. På grunn av klimaendringene kan vi derfor forvente en økning i antall klimaflyktninger.

Sult dreper oftere enn kuler i krig

Sult og konflikt er kriser som forsterker hverandre. Konflikt har ofte katastrofale konsekvenser for befolkningens tilgang på mat. En vanskelig sikkerhetssituasjon og mangel på ressurser gjør ofte at den lokale matproduksjonen i krigsområder stopper opp. Samtidig kan det være vanskelig å frakte mat inn utenfra, og prisene på den maten som er tilgjengelig stiger så dramatisk at de færreste har råd til den. I Madaya, Syria, ble for eksempel en bil forsøkt solgt for 15 kilo ris. **Det er derfor ofte ikke våpen, men sult som dreper flest mennesker i en konflikt.** Dersom hele systemet for matproduksjon bryter fullstendig sammen, kan en konflikt påvirke sultsituasjonen i et område også i lang tid etter at den er over.

Diskriminering

Sult handler også om maktforhold, diskriminering og ujevn fordeling av ressurser i et samfunn. Kvinner, urfolk og andre marginaliserte grupper er mer utsatt for sult enn andre på grunn av vanskeligere tilgang på ressurser, manglende utdanning og utestenging fra det øvrige samfunnet. I utviklingsland er flertallet av de som jobber i landbruket kvinner. De kvinnelige småbøndene har dårligere tilgang enn menn til jord, kreditt og andre innsatsfaktorer som vil øke produksjonen. Utdannelse og veiledningstjenester for bønder er oftere tilgjengelig for menn. Resultatet er at kvinner produserer mindre mat på tilsvarende areal. **Det er anslått at hvis kvinner hadde lik tilgang til ressurser og kunnskap som menn, ville 150 millioner færre mennesker sultet i verden.**

Hva gjør Caritas?

Støtte til småskalabønder

Caritas sikrer fattige småbønder i utviklingsland:

- opplæring i effektive og klimarobuste *dyrkingsteknikker, husdyrhold og akvakultur.*
- *tilgang til kreditt* som gjør det mulig for bøndene å investere i produksjonen og andre inntektsbringende aktiviteter.
- *tilgang til markeder* gjennom organisering av bøndene i kooperativer.

Slik bedres matsikkerheten til både bonden, familien og lokalsamfunnet. Programmene har et særlig fokus på å forbedre situasjonen for kvinner og kvinnelige bønder.

Matvarehjelp i humanitære kriser

I humanitære kriser samarbeider Caritas med myndigheter og FN om å gi befolkningen mat og annen livsnødvendig hjelp. Det legges vekt på at distribusjonen ikke skal undergrave lokale markeder og matproduksjon. Kapasitetsbygging av lokale aktører bidrar også til at disse blir bedre rustet til å forebygge og respondere på fremtidige kriser.

Ansvarliggjøring av myndigheter

Både på lokalt og nasjonalt plan stiller Caritas krav om at myndighetene må sikre egen befolkningens rett til mat. Vi jobber samtidig for at Norge og verdenssamfunnet skal øke sin innsats for å bekjempe sult, og bidra til oppnåelse av FN's bærekraftsmål.

ENGELSK:

For children to learn, they need to eat

We fight hunger

The elimination of hunger and malnutrition is Caritas Norway's main goal. We are inspired by Pope Francis' commitment to the cause.

According to Pope Francis, the amount of people starving is one of the biggest scandals in the world today. The planet has enough food for everyone, but the will for fair distribution is missing (FAO 2014 and 2015).

Around 800 million people in the world are starving (FAO). In addition, an increasing number of people suffer from malnutrition because they do not have the access to or cannot afford enough nutritious food. The reason people are starving is not necessarily the lack of food in itself, but often relates to poverty and the unequal distribution of food. 70% of the world's poor depend on agriculture for income and work (World Bank). We think that an important part of the solution would be an increased commitment to climate smart agriculture for small-scale farmers.

Food security: *FAO defines food security as a situation when there is access to sufficient, safe and nutritious food which is necessary for an active and healthy life. The right to food is enshrined in the UN Universal Declaration of Human Rights Article 25. Through the UN Sustainable Development Goals all governments are committed to eradicate hunger, achieve food security and improve nutrition, and promote sustainable agriculture by 2030.*

The consequences of hunger

Hunger and malnutrition are the number one risk to health worldwide and affects people's physical and mental condition. Children who suffer from hunger during the two first years of their lives often get injuries which can affect them the rest of their lives. Hence, hunger and malnutrition are considered to be the greatest threat to health in the world – larger even than HIV/AIDS, malaria and tuberculosis all together.

Hunger affects children the most, not only is it a difficult situation to be in, but hunger can have long term effects which can inhibit the development of a child. Hunger affects children's development both physically and mentally. Children who are hungry have issues following classes in school and hence with learning. Hunger also makes the work force less efficient and

productive due to the fact that the search for food is overshadows anything else. Hunger can even contribute to increasing tensions in a society and hence trigger the eruption of war or conflict.

Did you know that? (WFP/FAO):

- 98% of people who suffer from hunger live in developing countries
- 45% of all deaths of children under 5 are related to hunger
- 33% of the children in the world are stunted due to hunger
- 60% of the people in the world who are suffering from hunger are women
- A large majority of the 800 million who suffer from hunger are farmers

Causes of hunger

Poverty

The majority of people suffering from hunger are food producers, which can seem like a paradox. The reason is that poor farmers in developing countries, who usually have small plots, often lack the seeds, the tools, the watering systems and access to credit that are necessary for efficient farming. In addition, many poor farmers do not have access to the education or training that they need. Poor infrastructure and lack of access to transportation, storage and to processing the crops add to the difficulties for the farmers to produce with surplus and sell their goods at the markets and earn an income.

Climate change

The UN predicts that the world food production can be reduced by 25% by 2050 due to climate change. For a small scale farmer who is dependent entirely on nature and the weather, this would be a catastrophe. Due to population growth, the pressure is increasing on the world's forests and farmable land. **Deforestation, pollution and unsustainable cultivation methods all contribute to soil erosion and degradation which prevents farmers around the world from increasing their production.** More than 80% of the world's most food insecure people live in countries that are particularly affected by natural disasters. The weather phenomena El Niño has caused drought, flooding and extreme weather in many places during 2015 and 2016. Around 60 million people are today threatened by hunger as a direct consequence of El Niño. Due to climate change we can expect an increase in the number of climate refugees.

In war, hunger kills more often than bullets

Hunger and conflict are crises which reinforce each other. Conflict often has devastating consequences for the people's access to food. In Madaya, Syria, for example, someone tried to sell a car for 15 kilos of rice. A difficult security situation and a lack of resources often leads to a halt in the local food production. In addition, it can be difficult to import food and the prices increase so drastically that very few can afford to buy any food. **It is therefore not weapons, but hunger that kills most people in conflict.** If the entire food production sector breaks down, a conflict can affect the situation in an area also long after the end of the actual conflict.

Discrimination

Hunger is also about power relations, discrimination and an uneven distribution of resources within a society. Women, indigenous people and other marginalised groups are more exposed to hunger than others due to a lack of access to resources, little or no education and exclusion from society. In developing countries, the majority of farmers are women. They usually have worse access than men to land, credit and other inputs that would increase the production. Education or training within the field of agriculture is often accessible only to men. The result is that the women produce less food on the same area of land. **It is estimated that if women**

would have equal access to resources and knowledge as men, 150 million people less would be starving throughout the world.

What does Caritas do?

Support for small scale farmers

Caritas is supporting poor small scale farmers in developing countries by giving:

- Training in efficient and climate resilient cultivation techniques, livelihoods and aquaculture
- Access to credit which makes it possible for the farmers to invest in the production and other income generating activities
- Access to markets through the organisation of farmers in cooperatives

Hence the food security of the farmer, the family and the local society increases. The programmes have a specific focus on improving the situation for women and female farmers.

Food assistance in humanitarian crises

During humanitarian crises, Caritas cooperates with the authorities and the UN to give the population food and other vital assistance. It is important that the assistance does not undermine local markets and local food production. Local capacity building contributes to the improved ability to prevent or respond to future crises.

The accountability of governments

Caritas works to hold local and national authorities accountable for their population's right to food. In parallel, Caritas works to convince Norway and the international community to increase their efforts to fight hunger and achieve the UN Sustainable Development Goals.

POLSK:

Walczyliśmy z głodem

„Liczba głodujących jest największym skandalem na świecie. [...] Nasza planeta posiada wystarczającą ilość żywności dla wszystkich, ale brakuje chęci sprawiedliwego”. (Papież Franciszek na forum ONZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), 2014 i 2015)

Zlikwidowanie głodu i niedożywienia jest głównym celem Caritas w Norwegii. Inspiruje nas zaangażowanie papieża Franciszka na rzecz ubóstwa i bezpieczeństwa żywnościowego.

Na świecie jest około 800 milionów głodujących. Ponadto istnieje wielka i wciąż rosnąca liczba ludzi niedożywionych, ponieważ nie mogą sobie pozwolić lub nie mają oni dostępu do pełnowartościowej żywności. Ludzie są głodni niekoniecznie dlatego, że brakuje żywności, ale powiązane jest to z kwestią ubóstwa i strukturami dystrybucyjnymi.

Rolnictwo na małą skalę odpowiada za około 70 procent produkcji żywności na świecie. 2,8 miliarda ludzi, czyli 45 procent populacji świata trudni się rolnictwem zawodowo i jest ono ich źródłem dochodu. Jesteśmy przekonani, że znaczna część rozwiązania znajduje się w zwiększonym nacisku na innowacyjne rolnictwo dla drobnych rolników.

****Bakgrunn/faktaboks***FAKTY: Bezpieczeństwo żywnościowe oznacza posiadanie dostępu do wystarczającej ilości żywności, bezpiecznej i pełnowartościowej żywności, aby móc prowadzić aktywny i zdrowy styl życia przez cały rok. Bezpieczeństwo żywnościowe jest*

podstawowym prawem zapisanym w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ, art. 25. Poprzez cele zrównoważonego rozwoju ONZ, wszystkie państwa zobowiązały się do wyeliminowania głodu, osiągnięcia bezpieczeństwa żywnościowego i poprawę żywienia i poprawę zrównoważonego rolnictwa do 2030 roku.

Skutki głodu

Głód jest jednym z największych źródeł chorób i wpływa zarówno na fizyczny, jak i psychiczny stan i rozwój człowieka. Dzieci cierpiące z powodu głodu w ciągu dwóch pierwszych lat życia narażone są na urazy, które hamują ich dalszy rozwój. Z tego względu głód i niedożywienie uznawane są na całym świecie za największe zagrożenie dla zdrowia – większe niż HIV/AIDS, malaria i gruźlica łącznie.

Głodujący ma problem z wykonywaniem innych czynności niż ciągłe poszukiwanie wystarczającej ilości pożywienia. Głód obniża wydajność zawodową i zmniejsza pożytek z nauki szkolnej wśród dzieci. Może również przyczynić się do wzrostu napięć społecznych oraz wniecać wojny i konflikty.

****Faktaboks***Czy wiesz, że:*

- 98 procent głodujących żyje w krajach rozwijających się
- 45 procent zgonów wśród dzieci poniżej piątego roku życia związane jest z głodem
- 33 procent wszystkich dzieci na świecie ma zaburzenia funkcji poznawczych z powodu głodu
- 60 procent głodujących na świecie to kobiety
- zdecydowana większość spośród tych 800 milionów głodujących na świecie sama jest producentem żywności

Przyczyny głodu

Ubóstwo wpędza drobnych rolników w głód

Większość z tych, którzy głodują to producenci żywności, co wydaje się paradoksem. Powodem jest to, że ubogim rolnikom z małymi polami, w krajach rozwijających się, brakuje dobrych nasion, narzędzi, systemów nawadniających oraz zdolności kredytowej, aby skuteczniej prowadzić działalność rolniczą. Wielu ubogich rolników nie posiada ani wykształcenia, ani wskazówek, których potrzebują. Słabo rozwinięta infrastruktura oraz brak możliwości transportu, składowania i przetwarzania plonów sprawiają dodatkowe trudności dla rolników produkujących nadwyżki, których nie mogą później sprzedać i uzyskać dochodu.

Zmiany klimatyczne niszczą plony

ONZ przewiduje, że światowa produkcja żywności może być zmniejszona nawet o 25 procent do roku 2050 z powodu zmian klimatycznych. Dla drobnych rolników, którzy są całkowicie zależni od natury i warunków pogodowych, może to mieć katastrofalne skutki. Wzrost liczby ludności spowodował wzrost lasów i ziemi uprawnej na świecie. Wycinka lasów, zanieczyszczenie środowiska i nierównoważone metody uprawy powodują zubożenie warstwy uprawnej gleby i sprawiają, że rolnicy w wielu miejscach nie są w stanie zwiększyć produkcji. Już wiele milionów ludzi zostało wysiedlonych z powodu zmian klimatycznych i klęsk żywiołowych, i oczekuje się dalszego wzrostu liczby uchodźców klimatycznych.

Ponad 80 procent z ludności najbardziej zagrożonej głodem na świecie żyje w krajach, które są szczególnie narażone na klęski żywiołowe i ogromną degradację środowiska naturalnego. Zjawisko pogodowe El Niño – które pogłębia się przez zmiany klimatyczne – doprowadziło

do suszy, powodzi i ekstremalnych warunków pogodowych w wielu miejscach w 2015 i 2016 roku. Spowodowało to zniszczenie wielu upraw. Obecnie około 60 milionów ludzi zagrożonych jest głodem, co jest bezpośrednim skutkiem El Niño.

Głód zabija częściej niż kule podczas wojny

Głód i konflikty są sytuacjami kryzysowymi, które wzajemnie się wzmocniają. Wojny i konflikty często mają katastrofalne skutki dla ludzi, blokując im dostęp do żywności. Trudna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa oraz brak zasobów powodują często zatrzymanie produkcji żywności w strefach dotkniętych wojną. Jednocześnie transport żywności z zewnątrz może być utrudniony, a ceny tego, co jest dostępne, dramatycznie rosną, tak że niewielu może sobie na to pozwolić. Dla przykładu w syryjskim mieście Madaya próbowano sprzedać samochód za 15 kg ryżu. Dlatego często nie broń, ale głód zabija najwięcej ludzi podczas konfliktu. Dlatego, jeśli cały system produkcji żywności zostanie załamany, jeden konflikt może wywołać głód na danym obszarze przez długi czas, nawet gdy sytuacja konfliktowa dawno zostanie zażegnana.

Dyskryminacja stwarza głód

Głód to również relacje władzy, dyskryminacja i nierówny podział zasobów w społeczeństwie. Kobiety, ludność rdzenna oraz inne marginalizowane grupy są więc bardziej narażone na głód niż inni. Grupy te mają utrudniony dostęp do zasobów, są pozbawione możliwości edukacji i wykluczone z reszty społeczeństwa. W krajach rozwijających się większość osób pracujących w rolnictwie to kobiety. Mają one słabszy dostęp do ziemi, kredytów i pozostałych środków, które mogą zwiększyć produkcję. Wykształcenie oraz usługi doradcze dla rolników są często dostępne dla mężczyzn. W wyniku tego kobiety wytwarzają mniej żywności z podobnego obszaru. Szacuje się, że gdyby kobiety miały taki sam dostęp do zasobów i wiedzy co mężczyźni, to byłoby 150 milionów mniej głodujących na świecie. Głód stanowi zatem również pytanie w kwestii równości i dyskryminacji.

Co robi Caritas Norge?

Wsparcie dla drobnych rolników

Caritas zabezpiecza ubogich rolników w krajach rozwijających się:

- szkolenia na temat skutecznych i solidnych metod upraw, hodowli zwierząt i akwakultury.
- *dostęp do kredytów umożliwiających rolnikom inwestowanie w produkcję i inne działania przynoszące dochód.*
- *dostęp do rynków poprzez organizację rolników w spółdzielniach.*

W ten sposób poprawia się bezpieczeństwo żywnościowe zarówno dla rolnika, jak i rodziny oraz lokalnej społeczności. Programy te kładą szczególny nacisk na poprawę sytuacji kobiet w ogólności oraz kobiet pracujących na roli.

Pomoc żywnościowa w kryzysach humanitarnych

Podczas kryzysów humanitarnych Caritas współpracuje z władzami i ONZ w celu zapewnienia ludności żywności i innej niezbędnej pomocy. Kładzie się nacisk na to, aby podział dóbr nie osłabiał lokalnych rynków i produkcji żywności. Budowanie potencjału podmiotów lokalnych pomaga również w ich lepszym przygotowaniu do zapobiegania i reagowania na przyszłe sytuacje kryzysowe.

Odpowiedzialność rządu

Caritas stawia wymóg, zarówno na poziomie lokalnym, jak i krajowym, aby władze zapewniły swoim obywatelom prawo do wyżywienia. Jednocześnie pracujemy nad tym, aby Norwegia oraz społeczność międzynarodowa zwiększyła swoje wysiłki na rzecz walki z głodem i przyczyniła się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

Poprzez nasze programy dla długoterminowego rozwoju możemy dokonać czegoś z podstawowymi przyczynami głodu na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Takie podejście jest bardzo skuteczne i jest możliwe dzięki wykorzystaniu wpływowej pozycji Kościoła w wielu krajach oraz rozległej sieci Caritas, która dociera do setek tysięcy społeczności lokalnych.